

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: V. L., nar.
státní příslušnost: Ukrajina,
bytem v ČR:

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8 2021, č. j. OAM-410/ZA-ZA11-LE31-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8 2021, č.j. OAM-410/ZA-ZA11-LE31-2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včas doplněnou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného uvedeného v záhlaví tohoto usnesení, kterým žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
3. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení a po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje: K. T.

4. Dle § 16 odst. 2 zákona o azylu *jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.*
5. Dle § 16 odst. 3 zákona o azylu *jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
6. Zákon o azylu u zjevně nedůvodných žádostí dle § 16 zákona o azylu počítá s aplikací tzv. konceptu bezpečných zemí (bezpečná země původu, bezpečná třetí země a evropsky bezpečná třetí země). Tyto pojmy jsou definovány v § 2 písm. k) zákona o azylu (bezpečná země původu), § 2 písm. l) zákona o azylu (bezpečná třetí země) a § 2 písm. m) zákona o azylu (evropsky bezpečná třetí země). Podle unijního práva je třeba, aby existoval seznam takových zemí. Tento seznam obsahuje vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „vyhláška“).
7. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, přičemž závěr o bezpečné zemi opřel o § 2 bod 24 vyhlášky, dle kterého se Ukrajina s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů považuje za bezpečnou zemi původu, a dále o Informaci OAMP Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu. Na základě zjištěných skutečností zamítl žádost jako zjevně nedůvodnou se závěrem, že žalobce neprokázal, že by nebylo možné vůči němu považovat Ukrajinu za bezpečnou zemi původu. Žalobce se může vrátit na území pod kontrolou ukrajinské vlády.
8. Přestože soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení posuzuje v mezích uplatněných žalobních bodů a vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, není takový postup bezvýjimečný a za určitých okolností může dojít k prolomení tohoto principu. Konkrétně jde o situaci, kdy je v souladu s čl. 10 Ústavy přímo aplikován čl. 2 a 3 Úmluvy. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 -46: *„je třeba pod úhlem mezinárodněprávní zásady ‚non-refoulement‘ vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila“*
9. Ve zde řešené věci je konkrétně třeba zohlednit, že v zemi původu žalobce došlo po vydání rozhodnutí k významné změně poměrů, kdy v zemi probíhá válečný konflikt, přičemž tato skutečnost je nesporná a obecně známá. Za aktuální situace na Ukrajině by mohl být návrat žalobce na Ukrajinu v rozporu se zásadou non-refoulement.
10. Žalovaný při svém rozhodování vycházel z uvedené vyhlášky a informací o zemi, které nemohly reflektovat současnou situaci v zemi, kde aktuálně probíhá válečný konflikt,

který zasahuje celé území Ukrajiny. Za nynější situace je zjevné, že Ukrajinu za bezpečnou zemi považovat nelze.

11. K tomu soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 36/2022 – 31, ze dne 24. 3. 2022, v němž uvedl: „Při soudním přezkumu se přitom soud k námitce neaplikovatelnosti § 16 odst. 2 zákona o azylu zabývá kromě existence vyvratitelné domněnky, že pro daného žadatele země původu není bezpečná, také tím, zda daná země splňuje jednotlivá kritéria bezpečnosti, jak je vymezuje Příloha I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Zkoumá také, zda informace o zemi původu založené ve správním spisu dokládají, že tato země skutečně splňuje kritéria bezpečnosti. Dle všeobecně známých informací o změně bezpečnostní situace na Ukrajině je zřejmé, že v zemi dochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a celé území Ukrajiny proto nadále nesplňuje jedno z kritérií bezpečnosti. Informace o zemi původu založené ve spise a pocházející z dubna a srpna 2020 z logiky věci (neboť napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány před počátkem války, která zasáhla celé ukrajinské území) nemohou dokládat, že Ukrajina tato kritéria splňuje. Nemůže proto obstát teze, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31). Nic na tom nemění ani skutečnost, že její území se s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů nachází na seznamu bezpečných zemí původu stanovených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Je na žalovaném, aby vyhlášku novelizoval. Ostatně čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné (a § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví, že žalovaný je povinen přezkoumat seznamy zemí stanovené vyhláškou nejméně jedenkrát v kalendářním roce).
12. S ohledem na změnu bezpečnostní situace, která je všeobecně známou skutečností, a ke které soud přihlédl, přestože nastala až po vydání rozsudku krajského soudu, neboť stěžovatelčin nucený návrat do země původu by mohl být v rozporu se zásadou non-refoulement, bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatelky meritorně zabýval. Není tedy nadále na místě, aby postupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajinu již nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Nejvyšší správní soud nepředjímá, jak žalovaný žádost meritorně posoudí, přestože existence důvodných obav z hrozby vážné újmy v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu odůvodňuje (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle § 14a ve spojení s § 14a odst. 2 zákona o azylu.“
13. Soud tak má za to, že návrat žalobce by mohl být v rozporu s mezinárodními závazky, konkrétně zásadou non - refoulement. Nyní proto bude povinností žalovaného, aby se žádostí žalobce zabýval meritorně ve smyslu výše uvedeného.
14. Soud z důvodů shora uvedených napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. z důvodu, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění, a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, kdy žalovaný je vázán výše vysloveným názorem soudu.
15. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce byl úspěšný, avšak žádné náklady mu nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 12. 5. 2022

Mgr. Kamil Tojner
soudce